

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

“ 31 ” 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВПЛИВ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ
РОЗВИТОК КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

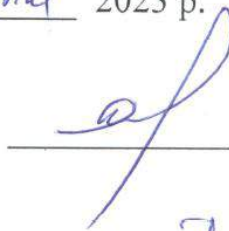
Робоча програма навчальної дисципліни «Вплив валютної політики на економічний розвиток країн Європейського Союзу» – Одеса:ОНУ, 2023. 13 с.

Розробники: Алексеєвська Г.С., доктор філософії, старший викладач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ФМВПС ОНУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

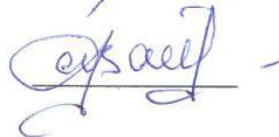
Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я Прізвище)

Погоджено із гарантом
ОПП

(Юлія ПІЧУГІНА)
(ім'я Прізвище)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Голова НМК

(підпис)

(Сергій Корсунів)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(ім'я Прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 30 залікових модулів – 2 ІНДЗ* – Аналіз впливу валютного регулювання на соціально-економічний розвиток країн ЄС.	Галузь знань 29 – Міжнародні відносини Спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти: перший	вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	-
		<i>Семестр</i>	
		3-й	-
		<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		-	-
		<i>Лабораторні</i>	
		30 год.	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	
		у т.ч. ІНДЗ*: - 30 год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування знань, умінь та практичних навичок з реалізації валютної політики держави, вміння використовувати отримані знання при аналізі впливу валютного курсу на соціально-економічний розвиток країн Європейського союзу.

Завдання дисципліни полягає в вивченні та набутті навичок аналізу характеру функціонування центральних банків країн ЄС особливостей валютної політики країн ЄС, тенденцій трансформації факторів впливу на зміни валютного курсу національних грошових одиниць країн ЄС.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 4. Здатність працювати в команді

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

а) знати

– механізм та інструменти монетарного регулювання центральним банком економіки країни;

– особливості здійснення валютних операцій;

– сутність та особливості міжнародних торговельних розрахунків та інвестиційних потоків

– концептуальні основи валютної інтеграції та сучасну фінансову політику Європейського валютного союзу

– загальну характеристику та особливості функціонування валютних ринків різних типів.

б) вміти

- використовувати набуті теоретичні знання для виконання аналізу впливу валютної політики на економічний розвиток країни;
- аналізувати ефективність інструментів монетарної політики Європейської системи центральних банків.
- здійснювати аналіз чинників, що визначають обмінний курс національної грошової одиниці;
- аналізувати процеси, що протікають на національному і світовому фінансових ринках, і оцінювати їх вплив на національну економіку і діяльність окремих банків і компаній;
- оцінювати динаміку основних фінансових і монетарних індикаторів і
- прогнозувати можливі напрями їх зміни;

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Принципи організації та моделі побудови валютних систем та грошово-кредитна політика Європейського союзу

Тема 1. Поняття та сутність валюти та валютного курсу

Предмет, метод і завдання курсу. Значення курсу для підготовки фахівців в сфері міжнародних економічних відносин. Соціально-економічна суть грошово-кредитної політики, її економічний зміст. Суб'єкти та об'єкти валютної системи. Сутність призначення та специфічні ознаки валюти та її конвертованість. Поняття валютного курсу. Класифікація валютних курсів. Способи визначення валютного курсу. Місце та роль валютної політики у загальноекономічній політиці держави

Тема 2. Передумови валютної інтеграції

Теоретичні передумови ефективної валютної інтеграції. Практичні критерії готовності до валютної інтеграції в ЄС. Синхронність економічних циклів як передумова валютної інтеграції. Відмінні особливості європейської і світової валютних систем. Роль міжнародної фінансової інтеграції у формуванні європейської валютної системи.

Тема 3 Наслідки валютної інтеграції в ЄС

Вплив на ціни. Вплив на економічний розвиток. Вплив на зовнішню торгівлю. Вплив на фінансові ринки. Вплив на стійкість до шоків. Наслідки психологічного характеру. Особливості наслідків для малих і великих економік.

Змістовний модуль 2. Особливості валютної політики країн ЄС на сучасному етапі розвитку

Тема 4. Функції Європейської системи центральних банків

Правовий статус. Головна мета та завдання. Принципи діяльності. Нормативно-правова та консультаційна функція. Функції у фінансовій сфері. Платіжні та розрахункові системи. Звітування, дослідження та статистика.

Тема 5. Загальна характеристика та особливості функціонування різних типів валютних ринків.

Сутність, види та цілі конверсійних операцій. Валютні операції з негайним валютуванням типу “спот” (касові або поточні операції). Пряма (європейська) та непряма(американська) системи котирування валюти. Крос-курси та їх розрахунок. Загальна характеристика та особливості функціонування валютного ринку типу Money Market. Сутність міжбанківського ринку депозитних і кредитних операцій в іноземних валютах. Котирування процентних ставок. Ціноутворення на ринку міжбанківських депозитів і кредитів у іноземних валютах. Формування процентних ставок LIBID та LIBOR, KIBID та KIBOR. Міжнародні індикатори ціноутворення на фінансові ресурси в зоні обігу ЄВРО.

Тема 6. Фінансові ризики на валютно-фінансових ринках

Ризик і невизначеність. Поняття фінансового ризику. Різновиди міжнародних ризиків (операційний, трансляційний, економічний, прихований, процентний, ризик втрат від зміни потоків грошових коштів, портфельний) та шляхи їх уникнення.

Тема 7. Розширення Єврозони і роль євро у світі

Правові засади розширення єврозони. Організаційні аспекти підготовки до впровадження євро. Готовність до приєднання до єврозони. Роль євро у світовій економіці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п/с	лаб	сп	
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Принципи організації та моделі побудови валютних систем та грошово-кредитна політика Європейського союзу					
Тема 1. Поняття та сутність валюти та валютного курсу	6			2	4
Тема 2. Передумови валютної інтеграції	6			2	4
Тема 3 Наслідки валютної інтеграції в ЄС	6			2	4
Разом за змістовим модулем 1	18			6	12

Змістовний модуль 2. Особливості валютної політики країн ЄС на сучасному етапі розвитку					
Тема 4. Функції Європейської системи центральних банків	12			6	6
Тема 5. Загальна характеристика та особливості функціонування різних типів валютних ринків.	10			6	4
Тема 6. Фінансові ризики на валютно-фінансових ринках	10			6	4
Тема 7. Розширення Єврозони і роль євро у світі	10			6	4
Разом за змістовим модулем 2	42			24	18
<i>ІНДЗ</i>	30				30
Усього годин	90			30	60

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

Програмою не передбачені

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та сутність валюти та валютного курсу	2
2	Передумови валютної інтеграції	2
3	Наслідки валютної інтеграції в ЄС	2
4	Функції Європейської системи центральних банків	6
5	Загальна характеристика та особливості функціонування різних типів валютних ринків .	6
6	Фінансові ризики на валютно-фінансових ринках	6
7	Розширення Єврозони і роль євро у світі	6
	Разом	30

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Поняття та сутність валюти та валютного курсу [1]	4
2	Передумови валютної інтеграції[1]	4
3	Наслідки валютної інтеграції в ЄС [1]	4
4	Функції Європейської системи центральних банків [1]	6
5	Загальна характеристика та особливості функціонування різних типів валютних ринків [1]	4

6	Фінансові ризики на валютно-фінансових ринках [1]	4
7	Розширення Єврозони і роль євро у світі [1]	4
8	Виконання ІНДЗ [2]	30
	Разом	60

[1] – підготовка до лабораторних занять;

[2] – аналіз джерел, збір інформації та виконання ІНДЗ.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

На основі необхідних вихідних даних, здобувачі самостійно або в команді (2-3 студенти) проводять аналіз впливу валютної політики на соціально-економічний розвиток країн ЄС, зокрема потоки капіталу. Об'єктом дослідження є країна ЄС, обрана на власний розсуд, предметом – валютне регулювання. Виконане завдання оформляється за технічними вимогами курсової роботи, обсяг завдання – від 10 до 15 сторінок. Період дослідження з 2000 року. Оцінка за завдання виставляється під час його захисту студентом, який проводиться на семінарських заняттях або в часи консультацій викладача на кафедрі у разі порушень строків виконання. Максимальна кількість балів за завдання – до 30 балів у складі загальної підсумкової оцінки за семестр.

9. Методи навчання

Написання есе, обговорення проблемних питань, опрацювання актуальних новин зарубіжних та національних інформаційних агентств, виконання самостійних завдань, конспектування, складання і захист індивідуального навчально-дослідного завдання.

10.Форми контролю і методи оцінювання

Форма контролю: залік

Методи поточного контролю: поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання індивідуального завдання.

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літератур; вільно використовує

		питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для виконання завдань.	набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та завдань при самостійній роботі.
Добре		достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно виконав індивідуальне завдання.
Задовільно		Володіє та відтворює певну частину навчального матеріалу, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Використовує набуті знання в дія виконання індивідуального завдання але має ускладнення з виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	3	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення,	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

		висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	
Незадовільно	3	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання
обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль							ІНДЗ	Фінальна оцінка
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Питання для підсумкового контролю

1. Назвіть суб'єкти та об'єкти валютної системи.
2. Опишіть сутність призначення та специфічні ознаки валюти та її конвертованість.
3. Дайте визначення поняттю валютного курсу.
4. Назвіть та охарактеризуйте види валютних курсів.
5. Які є способи визначення валютного курсу?
6. Опишіть місце та роль валютної політики у загальноекономічній політиці держави.
7. Що таке ефективна валютна інтеграція?
8. Назвіть критерії готовності до валютної інтеграції в ЄС.

9. Що таке економічні цикли і як вони сприяють валютній інтеграції?
10. Назвіть відмінні особливості європейської і світової валютних систем.
11. Опишіть впливи валютної інтеграції ЄС на ціни.
12. Опишіть впливи валютної інтеграції ЄС на економічний розвиток.
13. Опишіть впливи валютної інтеграції ЄС на зовнішню торгівлю.
14. Опишіть впливи валютної інтеграції ЄС на фінансові ринки.
15. Опишіть впливи валютної інтеграції ЄС на стійкість до шоків.
16. Охарактеризуйте Європейську Систему Церальних банків
17. Функції Європейської Систему Церальних банків.
18. Сутність, види та цілі конверсійних операцій.
19. В чому різниця між європейською та американською системами котирування валюти?
20. Що таке крос-курси та опишіть їх розрахунок.
21. Загальна характеристика та особливості функціонування валютного ринку типу Money Market.
22. Сутність міжбанківського ринку депозитних і кредитних операцій в іноземних валютах.
23. Що таке котирування процентних ставок?
24. Як відбувається формування процентних ставок LIBID та LIBOR, KIBID та KIBOR.
25. Назвіть Міжнародні індикатори ціноутворення на фінансові ресурси в зоні обігу ЄВРО.
26. Дайте визначення поняттю фінансовий ризик.
27. Назвіть які є міжнародні ризики.
28. Охарактеризуйте правові засади розширення єврозони.
29. Як оцінюється готовність країни до приєднання до єврозони.
30. Опишіть роль євро у світовій економіці.

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Вплив валютної політики на економічний розвиток країн Європейського союзу», рекомендована література; електронні інформаційні ресурси.

14. Рекомендована література

Основна

1. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: навч. посіб. / С. В. Глущенко ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – Київ : НаУКМА, 2017. – 63 с.
2. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; за ред. д-ра екон. наук, прф. С. О. Якубовського, канд. екон. наук, доц. Ю. О. Ніколаєва ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2015. - 304 с.
3. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / О. І. Береславська ; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. - 367 с.
4. Tulyakov V., Alekseevska H., Yakubovskiy S. Legal and Economic Aspects of Monetary Regulation of The European System of Central Banks. *Journal for*

the International and European Law, Economics and Market Integrations 2021 Vol. 8 No. 2, <https://doi.org/10.22598/iele.2021.8.2.4>

5. Alekseievska H., Kyfak A., Rodionova T., Yakubovskiy S. Modeling Outcomes of Unconventional Monetary Policy. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 2019. Vol. 8, Is.4. P. 10263-10268. DOI:10.35940/ijrte.D4503.118419

6. Alekseievska H. Impact of the European Central Bank Monetary Policy on the Financial Indicators of the Bulgaria, Croatia, Romania and Ukraine. *Acta Universitatis Danubius*. 2020. Vol 16, No 2. P. 270–274

7. Мицак О. В. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. / Мицак О. В., Андрейків Т. Я., Чуй І. Р. ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. - 195 с.

8. Гудіма Т. С. Економіко-правові особливості реалізації грошово-кредитної політики в кризовий період (на прикладі пандемії COVID-19). *Підприємництво, господарство і право*. 2020. N 4. С. 70–75

9. Ломачинська І. А., Масленіков Є., Мумладзе А.О. І. Від'ємні відсоткові ставки як інструмент нетрадиційної монетарної політики та їх вплив на економіку та фінансові ринки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. № 4 (78). С.7-15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-4-1>

Додаткова

10. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2017. – 406 с.

11. Мельник Т. В. Оцінка впливу чинників, залежних від монетарного регулювання та макроекономічного середовища, на розвиток банківської системи. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 39. С.78-83.

12. Алексеєвська Г. С., Якубовський С. О. Нетрадиційні методи монетарної політики: теоретичні аспекти та практика застосування в ЄС та США. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2017. Т. 16, Вип. 3. С. 32-40.

13. Алексеєвська Г. С., Якубовський С. О. Вплив нетрадиційних методів монетарної політики на фінансові ринки: теоретичний аспект. *Вісник Одеського національного університету*. 2017. Т. 22, Вип. 12. С. 24–27.

14. Сівак Н.О., Алексеєвська Г.С. Вплив монетарної політики на економічний розвиток Німеччини. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1251> DOI: 10.32782/2524-0072/2022-37-74

15. Бублик Є.О. Зміна монетарних політик центробанків провідних країн та їх наслідки для країн з ринками, що розвиваються. *Економіка України*. 2020. №5. С. 72-84.

16.Електронні інформаційні ресурси

1. European central Bank: веб-сайт. URL: <https://www.ecb.europa.eu>

2. The Organisation for Economic Co-operation and Development. Main Economic Indicators: веб-сайт. URL: <https://www.oecd.org/sdd/oecdmaineconomicindicatorsmei.htm>
3. Бази статистичної інформації даних та публікацій ООН : веб-сайт. URL: www.un.org/ru/databases/ -
4. Eurostat: веб. сайт. : веб-сайт. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
5. Міжнародний валютний фонд : веб-сайт. URL: www.imf.org
6. Офіційний сайт Національного банку Румунії: веб-сайт. URL: <https://www.bnro.ro/Home.aspx>
7. Офіційний сайт Центрального банку Болгарії: веб-сайт. URL: <https://www.bnb.bg>
8. Офіційний сайт Центрального банку Данії: веб-сайт. URL: <https://www.nationalbanken.dk/en/Pages/Default.aspx>
9. Офіційний сайт Центрального банку Угорщини: веб-сайт. URL: <https://www.mnb.hu/web/fooldal>
10. Офіційний сайт Центрального банку Хорватії: веб-сайт. URL: <https://www.hnb.hr>
11. Офіційний сайт Центрального банку Швеції: веб-сайт. URL: <https://www.riksbank.se>
12. Офіційний сайт Центрального банку Польщі: веб-сайт. URL: <https://www.nbp.pl>
13. Офіційний сайт Центрального банку Чехії: веб-сайт. URL: <https://www.cnb.cz/en/>
14. Статистичні дані Міжнародного Валютного Фонду: веб-сайт. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>